

Koncert Chiléért

Első hallásra talán különösnek tűnő vállalkozásba kezdett a Délmagyarországi Építőipari Vállalat KISZ-bizottsága: „Koncert Chiléért” címmel, a budapesti Syrius és Mini, valamint a szegedi Angyalok együttesek közreműködésével beathangversenyt rendez szeptember 13-án, pénteken, az újszegedi szabadtéri színpadon. A koncert jövedelmét teljes egészében a chilei szolidaritási alap számlájára fizetik majd be, de nemcsak ezzel, hanem magával a koncerttel is szeretnék hozzájárulni a világszerte kibontakozott szolidaritási mozgalmakhoz.

Nem véletlenül hívták meg e három együttest, ők képviselik ugyanis Magyarországon a beat — zenében és szövegben egyaránt — legigényesebb, úgynevezett „progresszív” irányzatát. Így művészi célkitűzéseiket, zenéjük színvonalát tekintve, méltók a szolidaritás ügyéhez. Valamennyien sajátjuknak érzik a koncertet, s lemondtak a szokásos tiszteletdíjról, akárcsak az Országos Rendező Iroda részvételének jelentős hányadáról. Az építőipari vállalat KISZ-eszeinek vállalkozását támogatja a városi KISZ-bizottság is, közbenjárásukra a városi tanács ingyen bocsátja rendelkezésre az újszegedi szabadtéri színpadot.

Jubileumi ünnepség a gödi Fészekben

Ötven évvel ezelőtt „fedezték fel” a budapesti munkások, köztük az MTE sportolói, a gödi Duna-partot. Vasárnaponként idejártak pihenni, sportolni, szórakozni, ahol, mint a Népszava korabeli száma írta, 24 órára elfelejtették nyomorúságukat, s egy napra ők is emberi életet éltek. A „Vörös Dunaparton”, Dunakesztől Felső-Gödig a különböző szakszervezetek létesítettek strandlepet, amely azonban nemcsak a pihenés, a szórakozás színhelye volt. Az idejáró kommunisták, szervezett munkások, baloldali szocialdemokraták itt vitatták meg a mozgalom tennivalóit, fel-

adatait, s szemináriumokat tartottak. A gödi Fészek alapításának 50. évfordulójáról vasárnap a Munkásmozgalmi Emlékműnél rendezett ünnepségen emlékeztek meg. Az ünnepségen megjelent dr. Orbán László kulturális miniszter, Cservenka Ferencné, a Pest megyei pártbizottság első titkára, Katona Imre, a budapesti pártbizottság első titkára, dr. Mondok Pál, a Pest megyei tanács elnöke, Farkasinszky Lajos, a Fővárosi Tanács elnökhelyettese, és Kiss Károly, a SZOT al-elnöke, Uzsza Gyula altábornagy, a Magyar Partizán Szövetség főtitkára és Boros Béla, a budapesti KISZ-bi-

zottság első titkára. Ott voltak nagy számban a gödi Fészek egykori látogatói, a hajdani munkás-összejövetelek résztvevői is. Baráth Endrének, a váci járási pártbizottság első titkáranak megnyitója után dr. Orbán László mondott ünnepi beszédet. Ezután dr. Alföldy Árpád, a budapesti KISZ-bizottság titkára köszöntötte a veteránokat, majd a párt-, a tanácsiszervek, a KISZ, a Partizán Szövetség, a volt MTE tagjai; a veteránok nevében helyezték el a megjelentek az emlékezés virágait az emlékművön. Az ünnepség sport- és kulturális rendezvényekkel folytatódott. (MTI)

Nemzetközi tanácskozás a szakszervezeti üdültetésről

A hazai kedvezményes szakszervezeti üdültetés 25. évfordulója alkalmából a SZOT rózsadombi üdülőjében hétfőn nemzetközi tanácskozás kezdődött, amelyen 11 ország szakszervezeteinek szociálisturisztikai képviselői vesznek részt. Kilenc szocialista ország szakszervezetein kívül olasz és osztrák szakszervezetek is képviseltetik magukat, mivel e

szervek is kialakítottak cse-reüdültetést a SZOT-tal. A tanácskozást Duschek Lajosné, a SZOT titkára nyitotta meg, majd Kiss Károly, a SZOT üdültetési főigazgatójának vezetője adott tájékoztatást a magyarországi szakszervezeti üdültetés helyzetéről. Kiemelte, hogy mind a korábbi, mind a szakszervezetek jelentős anyagi eszkö-

zökkel támogatják az üdültetést, amely az elmúlt negyedszázad alatt nagymértékben bővült. 1949-ben 85 ezer dolgozót üdültettek kedvezményesen, az idén pedig már 375 000-et, az üdültetésre felhasznált összeg pedig a 25 évvel ezelőtti 30 millió forintól 530 millióra emelkedett. Javult az étkezés minősége, s ugyancsak javult, bár még távolról sem kielégítő, az üdülők kulturális ellátása, a beutaltak sportolási lehetősége. A kormány népesedéspolitikai határozatának megfelelően a szakszervezetek jelenleg arra törekednek, hogy minél több nagycsaládot üdültethessenek. A SZOT elnöksége azt is elhatározta, hogy kísérletképpen néhány üdülőt átalakítsanak a gyermekgondozási szabadságon levő anyák és kisgyermekük nyaraltatására, megszervezik a fiatal házaspárok üdültetését.

A szakszervezeti üdülőkön kívül a vállalatok és intézmények is egész sor üdülőt hoznak létre, s évente több tízezer dolgozót üdültetnek. A szakszervezetek helyeslik és támogatják a vállalati üdültetési fejlesztését, jóllehet, a vállalati üdülőkben az ellátás színvonala még elmarad a szakszervezeti üdülőkétől. Ahol mód nyílik rá, a SZOT-üdülők konyhái segítik a vállalati üdülők megfelelő színvonalú ellátását. (MTI)

Hétköznapi Üzleti fogás

Ha csupán egyéni sérelmem volna, egy szót sem szólnék. A helyzet viszont úgy hozta, hogy tanúja voltam egy vitának, amely a Hungária Szálloda és Vendéglátó Vállalat egyik szegedi üzletében zajlott le tegnap, délelőtti tizenegy órakor. Az üzlet, a népszerű „Kishungi”, ahova nyugdíjasok, munkások, színeszek, egyetemisták, diákok, ifjak és öregek betérnek egy zónára, egy pohár sörré, fröccsre, cseresznyére, hűsítőre, ki-ki kedve szerint. Rövid időre elbeszélgetnek, pihennek a vendégek. Szeretik ezt a helyet, hiszen nincs „vastörvénye”. S mit gondolna a kedves vendég a sörözőben? Elsősorban azt, hogy kap egy korsó sört. De nem így van a valóságban. Délelőtti tizenegykor a felszolgáló azt mondja, hogy üveges lengyel sörrel tud szolgálni. Megkérdezi a tájékozatlan vendéget, hogy miért nem csapolt sört kinnál. A válasz tömör és udvariatlan: — Azért kérem, mert egymagam vagyok, és a csapatot nem tudnám kihordani, mert nehéz.

Visszakérdez a tájékozatlan vendég: — Mennyivel nehezebb fél liter sör üvegben, illetve korsóban? A válasz elutasító, sőt rendreutasító. Miféle jogon kérdez a vendég. Ez van, és fogja be a száját, örüljön, hogy éppen abban az időszakban lengyel sört „osztanak”. Ha nem tetszik, menjen a dolgára, ne a „Kishungi” rovására akarjon sörözgetni. A vendég se rest, és újra visszakérdez: — Kedves uram! Miért nem ösztönte Ön. Mondja meg nyíltan, hogy tizenkettőig azt az üzletpolitikát folytatják, hogy nem adnak választékot a vevőnek. Versenytárs híján diktálnak a kiszolgáltatott vendégnek.

Joggal kérdezett vissza a vendég, elvégre ő fizet, s a szolgáltatást, vendéglátást vállalló cég legyen türelmes, és alkalmazkodjon a kívánságaihoz. Elvégre erre a feladatra állították ki az engedélyüket, működési bizonyítványukat. A megtörtént eset nem korrekt üzletpolitika, hanem kihasználás.

Hol a szeméttelép?

Megkérdeztem tíz embert az utcán, hogy tudja-e merre van a város szeméttelérakó telepe. Különböző válaszokat kaptam. Egy idősebb férfi azt mondta, hogy a konzervgyár háta mögött, ahol hajdanában téglagyári kubikgödörök keletkeztek. Válasza helytálló volt. Aki néha-néha arra jár, tanúsíthatja, hogy a hajdani kubikgödörök egyre szűkülnek, s éppen a konzervgyár „lopkodja” legjobban a feltöltött területet, ezzel is bővítve a gyártelepet. Sokadmagammal abban reménykedünk, hogy a város iparkörzetének azt a részét mielőbb feltöltik, és megszűnik a korábbi áldatlan állapot. A leendő külső nagykörút egy szakasza már áttört a mocsáron, s valószínű, hogy nem sokára hasznosabb célokat szolgál majd az elvadult terület. Elgondolkodtató viszont, hogy a tíz megkérdezett ember közül kilenc semmit sem tudott a város szeméttelérakó helyéről. De miért

is tudott volna többet? Elvégre a szemetet oda rakják le, ahol éppen szemetet látnak. Ez is logikus ám! Miért ez a bő bevezető? Egyetlen megjegyzésért csupán. A szegedi Tiszaparton, az ifjúsági csónakház mellett egy út vezet a folyóig. Mit hinne a jámbor ember? Azt, hogy ott a legtisztább a környezet, a sport, a tiszta levegő uralja a környezetet. Sajnos, nem így van. Amikor leszáll az ember a villamos végállomásánál, a csónakház mellett, azt látja, hogy a maszek fuvarosok kocsija számra szemetet hordanak a Tisza-pari nyaralóterületre; a sporttelep mellett húsz méterre. A járatan ember csóválja a fejét: hogyan lehet ilyesmit elkövetni. Mi az ott, szeméttelép, vagy nyaralótelep? A városi tanács arra illetékes dolgozói néha körülnéznek és rendezhenék végre, hol is van a szeméttelérakó hely Szegeden?!

Gazdag István

A fagott tanára

Márffy tanár úr, aki hegedülni oktatott a konzervatóriumban, s a grafitált éppolyboszorkányosan tudott banni, mint a vonóval, egyszer, csak úgy jókedvében, lerajzolta az egész tanári kart. A karikatúráknak fürgeteges sikere volt, szinte mind telitalálat. A sok remek portré tán legsikerültebbje alá firkantotta, fölös gondnal, hisz mindenki ráismert: Ékes (fagott) Péter. Zárójelbe, az állandó jelző helyébe a hangszer nevét, mely Szegeden oly elválaszthatatlanul nőtt össze tulajdonosával.

Negyven esztendősen zenekari múlttal áprilisban ment nyugdíjba Ékes Péter. A negyvenből huszonkilenc jut Szegedre, a legkritikusabb időkől. Ékes Péter egyike azoknak, akik nemcsak közeli tanú, tevékeny részesei voltak a szegedi színház- és zenekultúra újjászülésének. A történelmi időkről ma különösen sok szó esik, hiszen harminc éve kezdődött.

— Sohasem felejttem el, 1943. december 5-én szálltunk vonatra Budapestre. A józsefvárosi pályaudvarról indultunk, marhavagyonokban persze, ki-ki fölpakolta a cókmozkáját, nem kéjutazásra, költözésre. Harmadnap értünk Szegedre, úgy este fél 9 táján, esős, csatakos időben. Két szobát is kaptunk a Klauzál és a Széchenyi téren, vaságyakkal szerelték föl, befűtöttek. A színházban gyorsan megindult az élet, a nézőtér még hideg volt, de az egyik emeleti teremben meleg ételt főztek, és napon-ta fél kiló kukoricakenyér is jutott fejenként. Magad uram, ha szolgád nincsen: teherautókat szereztünk, irány Sándorfalva, az erdőben rőzst szedtünk, legyen mivel fűteni. Viszont nem sokkal később remek fizetést kaptunk, én például 960 új forintot.

Nemcsak a színházban tartozott a honfoglalók közé, a zeneoktatásban, a konzervatóriumban is. — Ahol nem találtunk egyebet a falaknál és néhány kiszolgált bögönél, hegedűnél, trombitánál. 1947-ben kezdtük a munkát, először persze úgy, hogy növédekkel után néztünk. 1948-ban kaptuk meg a tanári kinevezéseket.

Jókor, hiszen a szépen induló színházi opera és a már tekintélyes létszámú zenekar hamarosan fölösszlott.

— Az igazsághoz tartozik, maig sem értem, miért. Hetventagú, kitűnő zenekarunk volt, s pár esztendő alatt nagyszerű operaelőadások születtek. Akkoriban írta le a szigorú pesti zenekritikus: „aki jó Tannhäuser akar látni, utazzon Szegedre”. Engedjen meg egy személyes példát a korviszonyokra, talán megérti, miért emlitem. A családnot nem hozhattam magammal, Hatvanban maradtak a feleségem szüleinél, s csak 46 tavaszán tudtam sort keríteni rá, hogy oda utazzak. Fölültem a vonatra, el is jutottam Ceglédig, ahol hosszabban vesztegeltünk: sőtálok a peronon, amikor halom, az egyik vasúti tiszt fennhangon kiabálja a nevem. Szegedről végítéléfonaálták az állomásokat, ott ért utol a hír, azonnal forduljak vissza, mert időközben Szegedre látogatott az angol miniszterelnök, s tiszteletere másnap díszelőadás lesz. Szekerekkel, autóstoppokkal, viszontagságosan érkeztem vissza késő estére, nem volt pardon — és másnap ott ültam az orchesterben.

1949 őszén megszűnt a színházi opera, a zenészek többsége budapesti együttesekhez szerződött, kapva kaptak utánuk, akkor legalább akkora kereslet volt a képzett, jó muzsikusok iránt, mint ma.

— Alig egy esztendő múltán fokozatosan visszahivogattak bennünket, akik itt maradtunk a konzervatóriumban. Kezdetben kisegítőként, majd állandó szerződésre. Paulusz Elemér kezdett megint operát játszani, Rubányi Vilmos vezetése idején már ötventagú együttesünk volt. Aztán Vaszy Viktor visszatérésevel ismét erős operatársulat, zenekar alakult ki Szegeden.

Ennyit a történelemről. Amikor Ékes Péter nyugdíjba ment a szegedi szimfonikusoktól, Vaszy Viktor megbízhatóságát, pontosságát, szakmai tudását méltatta: az együttes játékaiban, a zenekari muzsikában pótolhatatlan eredményeket. A zeneművészeti szakközépiskolában ma is tanít, s nincs könnyű dolga, mert a fagott — mint a zenészpálya általában — nem tartozik a fiatalok számára vonzó hivatások közé. Iskolájában jelenleg három növendéke — és hat hangszerre van. Az elmúlt húsz esztendőben tucatnyi fagott szakos, diplomás tanár került ki tőle, többségük itt tanít a környező városokban, s ennyi idő alatt a néhai tanítványoktól mindössze négy növendék jelentkezett a szakközépiskolába. A fagott tanára és játékos, a szó legszorosabb értelmében, pótolhatatlan.

Nikolényi István

Továbbképzés

A könnyűipari nagyvállalatok személyzeti vezetői részére indított továbbképző tanfolyammal hétfőn kezdetét vette az Országos Vezetőképző Központ 1974—75-ös oktatási éve. Egyébként az

1974—75-ös tanévben az Országos Vezetőképző Központban összesen 31 tanfolyamot és több szemináriumot indítanak, amellyel, hogy sokan ebben az oktatási évben védik meg szakdolgozatukat.

Büntetőjogi világkongresszus Budapesten

Hétfőn a Magyar Tudományos Akadémián megkezdődött a Nemzetközi Büntetőjogi Társaság egy hétig tartó XI. kongresszusa. Időszelű, sok állam büntetőjogi-tudományát és törvényhozását foglalkoztató négy fő téma szerepel a napirenden: a büntetőjog eszközeinek és módszereinek fejlődése; a kábítószerrel való visszaélés üldözése és megelőzése; a bűncselekmények sértetteinek kártalanítása; valamint a légiközlekedés megakadályozása.

Dr. Szakács Ödön, a Magyar Népköztársaság Legfelsőbb Bíróságának elnöke, a Nemzetközi Büntetőjogi Társaság magyar nemzeti csoportjának elnöke nyitotta meg a nemzetközi jogélet több száz reprezentánsának részvételével összeült tanácskozást. A világkongresszust

kormányunk nevében dr. Korom Mihály igazságügy-miniszter üdvözölte. Hétfő délután megkezdődtek a fő témákról tárgyaló szekcióülések. A büntetőjog eszközeiről és módszereiről tanácskozó szekció fő referense dr. Király Tibor budapesti jogászprofesszor.

Tudományos megbeszélés

A hormonológia — szaknyelven endokrinológia — hazai szaktekintélyei hétfőtől 3 napon át Szombathelyen, a Markusovszky kórházban tanácskoznak. Hazánkban területileg kedvezőtlenül helyezkednek el a hormonológiai kezelésekre szolgáló, megfelelően felszerelt gyógyintézetek. A tanácskozáson éppen a jobb területi elosztás, a nagyobb kórházak ilyen irányú lehe-

tőségeit mérik fel. Felhívják a fiatal kutatók figyelmét az orvostudomány e területére, ahol az elért fejlődés mellett még sok a „fehér folt”. A szombathelyi szakemberek kezdeményezésére a tanácskozás utolsó napján megrendezik az első magyar klinikai endokrinológiai tudományos ülést. Ezt követően minden évben más-más város ad majd otthont az eszmecsere-nak.